

PAUL

AUSTER

A VÉGSŐ DOLGOK ORSZÁGÁBAN

21. SZÁZAD
KIADÓ

Budapest, 2019

Siri Hustvedtnek

Nem is olyan rég az álmok kapuján átlépve
ellátogattam a föld ama a részére,
ahol a híres Pusztulás Városa áll.

NATHANIEL HAWTHORNE

Ezek a végső dolgok, írta a lány. Egyenként eltűnik mind, és sosem tér vissza. Mesélhetek azokról, amiket láttam, amik nincsenek többé, bár kétlem, hogy lesz rá idő. Immár minden olyan gyorsan történik, én pedig nem bírom tartani az iramot.

Nem várom, hogy megértsd. Te mindebből semmit sem láttál, és hiába is próbálnád, úgysem tudnád elképzelni. Ezek a végső dolgok. Az egyik nap még ott áll a ház, másnap meg hűlt helye. A tegnap megjárt utcának mára nyoma vész. Még az időjárás is állandó hullámzásban van. Egy napnyi jó időt egy napnyi eső követ, egy nap havat egy nap köd, melegre hideg, szélre szélcsönd, ma meg, a tél közepén, a délelőtti metsző hideget délután illatos

fény űzte el, a melegben a kabátok is lekerültek. A városi élet megtanít rá, hogy semmit ne vegyél magától értetődőnek. Csak egy pillanatra hunyd le a szemed, fordulj el vagy nézz valami másra, és ami az előbb még előtted volt, immár kámforrá vált. Minden illékony, tudod, még a gondolatok is a fejedben. A keresésre pedig nem szabad időt pazarolni. Ami egyszer eltűnt, az végleg odavan.

Így élek, folytatódott a levél. Alig eszem. Épp csak annyit, hogy bírjam egyik lépéstől a másikig, nem többet. Néha úgy elfog a gyöngeség, hogy a következő lépést képtelenségnek érzem. De megcsinálom. A megingások ellenére is tartom magam. Látnod kéne, milyen jól csinálom.

A várost rengeteg utcái a végtelenbe nyúlnak, még sincsen köztük két egyforma. Egyik lábamat a másik elé teszem, aztán a másikat az egyik elé, és reménykedem, hogy ezt meg tudom ismételni. Ennyi, és semmi több. Meg kell értened a helyzetemet. Mozgok. Belélegzem a levegőt, bármilyen legyen is. A lehető legkevesebbet eszem. Mondhat bárki bármit, csak az számít, hogy talpon tudj maradni.

Emlékezz vissza, mit mondtál, mielőtt eljöttem. William eltűnt, és kereshetem bárhogy, sosem fogom megtalálni, ezt mondtad. Ezekkel a szavakkal. Én meg azt feleltem, hogy nem érdekel a véleményed, hogy megyek és megkeresem a bátyámat. Aztán felszálltam arra a szörnyű hajóra, és elhagytalak. Mennyi idő telt el azóta? Már nem tudom követni. Sok-sok év, azt hiszem. Bár ez csak találgatás. Nem sokat rágódom rajta. Elvesztettem a fonalat, és többé nem is fogom megtalálni.

Egy biztos. Ha nem űzne az éhség, egy lépéssel sem bírnám tovább. Hozzá kell szoknod, hogy a lehető legkevesebbel is beérd. Ha kevesebbre vágysz, meg is elégedsz kevesebbel, és minél kevesebbre van szükséged, annál jobban élhetsz. Ezt teszi veled a város. Kifordít magadból. Arra ösztönöz, hogy élni akarj, ugyanakkor pedig megpróbálja elvenni az életedet. Nincs menekvés. Vagy csinálod, vagy nem. És ha igen, akkor sem lehetsz biztos abban, hogy legközelebb is megcsinálod. Ha pedig nem, akkor egyáltalán nincs legközelebb.

Nem tudom, miért írok most neked. Hogy őszinte legyek, alig-alig gondoltam rád, mióta megérkeztem. Aztán hirtelen, ennyi idő elteltével most

úgy érzem, valamit el kell mondanom, és ha nem írom le gyorsan, szétrobban a fejem. Nem számít, elolvasod-e. Még az sem számít, elküldöm-e... feltéve, hogy ez egyáltalán lehetséges. Talán egyszerűen arról van szó: azért írok, mert nem tudsz semmit. Mert távol vagy tőlem, és nem tudsz semmit.

Vannak, akik annyira soványak, hogy néha elfújja őket a szél. A városban a szél nem ismer könyöriületet, mindig a folyó felől ront rád és a füledbe süvölt, mindig ide-oda cibál, mindig papírt meg szemetet söpör az utadba. Gyakran látni a legsoványabbakat kettesével-hármasával közlekedni, néha egész családokat is, kötelekkel és láncokkal erősítik magukat egymáshoz, hogy védekezzenek a lökések ellen. Mások teljesen lemondanak róla, hogy kimerészkedjenek a nyílt térre, kapualjakban, beugrókban kucorognak, mígnem a legtisztább eget is vészjóslónak látják. Jobb némán várakozni egy félreeső zugban, vallják, semmint a kövekhez csapódni a széltől. Ráadásul lehetséges annyira belejönni abba, hogy semmit sem eszel, hogy a végén már nem is tudsz megenni semmit.

Még rosszabbul jár, aki felveszi a harcot az éhséggel. Ha az ember túl sokat gondol az ételre, csak bajt hoz a fejére. Vannak megszállottak, akik nem hajlandók behódolni a tényeknek. Éjjel-nappal az utcákat róják, morzsákat söpörnek össze, még a legapróbb falatért is óriási kockázatot vállalnak. Bármenyit találnak is, nem érik be vele. Esznek, de sosem laknak jól, állati türelmetlenséggel falnak, csontos ujjuk egyfolytában kutat, állkapcsuk folyton ráng. Az étel zöme lecsurog az állukon, amit meg sikerül lenyelniük, pár perc múltán általában úgysis visszajön. Lassú halál ez, akárha az étel tűz volna, őrület, amely belülről emészti el az embert. Azt hiszik, hogy az evés révén életben maradnak, de végül őbelőlük válik étek.

A helyzet az, hogy az ennivaló bonyolult kérdés, és ha nem tanulod meg elfogadni azt, ami adatott neked, sosem lesz nyugtod. Sok a hiánycikk, és ami az egyik nap ízlett, másnap nagy valószínűséggel beszerezhetetlen. A legbiztonságosabb, legmegbízhatóbb talán a városi piacokon vásárolni, habár az árak magasak, a választék pedig siralmas. Egyszer semmi más, csak retek, másszor meg kizárólag állott csokoládéskeksz. Az étrend ilyen gyakori és

ilyen drasztikus változása igencsak meg tudja viselni a gyomrot. A városi piacnak azonban megvan az az előnye, hogy rendőri védelmet élvez, így legalább tudod, hogy amit veszel, az a te gyomrodban köt ki, és nem máséban. Az ételtolvajlás olyannyira megszokott az utcákon, hogy már nem is számít bűncselekménynek. Amellett a városi piac az élelemelosztás egyedüli törvényesen elismert formája. Számos privát élelemárus található szerte a városban, de az ő árujukat bármikor lefoglalhatják. És közülük még azok is állandóan ki vannak téve a tolvajok rajtaütéseinek, akik különben megengedhetik maguknak a rendőrök megvesztegetését, ami a működéshez elengedhetetlen. A tolvajok a magánpiac vásárlóit sem kímélik; statisztikák igazolják, hogy minden második adásvétel rablásba torkollik. Szerintem aligha éri meg ekkora kockázatot vállalni azért a röpké élvezetért, amit a főtt sonka íze vagy egy narancs adhat. Az emberek azonban kielégíthetetlenek: az éhség naponta lesújtó átok, a gyomor pedig feneketlen verem, világnagy lyuk. Úgyhogy a nehézségek dacára a magánpiacok jó üzletet bonyolítanak, folyamatos mozgásban vannak, itt felszedelőzködnek, ott le-

horgonyoznak, felbukkannak egy-két órára, aztán eltűnnek a képből. Mindazonáltal egy jó tanács. Ha magánpiacról kényszerülsz vásárolni, bizonyosodj meg róla, hogy az árus nem csaló, ugyanis burjánzik a szélhámosság, kis haszonért sokan bármit eladnak: fűrészporral töltött tojást vagy narancsot, sörnek titulált vizeletet. Nincs olyan, amire az ember ne lenne képes, és minél előbb megtanulod ezt, annál jobb neked.

Amikor az utcákat járod, folytatta a lány, nem szabad megfélelkezned róla, hogy egyszerre csak egyet lépj, különben nincs menekvés, elesel. A szemed mindig legyen nyitva, nézz fel, nézz le, nézz előre, nézz hátra, figyelj a többi sodródó testre, légy felkészülve a váratlanra. Végzetes következményekkel járhat, ha összeütközöl valakivel. Ketten összeütköznek, aztán ökölrel egymásnak esnek. Vagy a földre zuhannak, és meg sem próbálnak felkelni. Előbb-utóbb elérkezik a pillanat, amikor már meg sem próbálsz felállni. Tudod, a test sajog, és nincs rá gyógyszer. És ez a sajgás itt még szörnyűbb, mint bárhol máshol.

Külön problémát jelent a kőtörmelék. Meg kell tanulnod, minként kelj át a láthatatlan vájatokon, alattomos kőgörgetegeken és keskeny repedéseken, anélkül, hogy elbotolnál vagy megütnéd magad. És akkor még ott van a legrosszabb, a vámszedők; nagyon észnél kell lenned, hogy el tudd kerülni őket. Összedőlt épületeknél, vagy ahol sok szemét gyűlt össze, nagy kupacok torlaszolja el teljesen az utcákat. Ezeket a barikádokat férfiak építik, ahol csak van nyersanyag a közelben, aztán felmásznak rá, botokkal, pisztolyokkal vagy téglákkal, és harcállásukban várnak az arra tévedőkre. Ellenőrzésük alatt tartják az utcát. Ha át akarsz jutni, meg kell adnod az öröknek, amit kérnek. Néha pénzt, néha ételt, néha szexet. Az ütleget mindennapos dolog, és olykor gyilkosságról is hallani.

A régi torlaszok eltűnnek, nőnek újak. Sosem tudhatod, melyik utcába fordulj, és melyiktől óvakodj. A város apránként kivetkőztet a bizonyosságokból. Megszokott útvonalról szó sem lehet, és csak akkor számíthatsz túlélésre, ha mindenről képes vagy lemondani. Készen kell állnod figyelmeztetés nélkül változtatni; abbahagyni, amivel éppen foglalatoskods, és az ellenkezőjébe fogni.

A végén már nincs olyan, ami meg ne történne, következképp meg kell tanulnod olvasni a jelekből. Ahol a szem habozik, az orr még segíthet. A szaglásom természetellenesen kiélesedett. A mellékhatások dacára – a váratlan hányinger, a szédülés, a testemet megrohanó, orrfacsaró levegő okozta rémület – ez védelmet biztosít, amikor befordulok egy-egy sarkon, márpedig ez jelenti a legnagyobb veszedelemet. A barikádok ugyanis sajátos bűzt árasztanak, amit egy idő után még nagy távolságból is felismerni. A kő, a cement és a fa mellett a torlaszokba kerül még szemét és vakolatdarabok, a nap pedig megdolgozza ezt a szemetet, és hihetetlen erős bűzt produkál, az eső meg a vakolatot dolgozza meg, felhólyagosítja és megolvasztja, úgyhogy az is kiárasztja a saját szagát, és amikor az egyik összekeveredik a másikkal, amikor a száraz és nedves frontok váltakozása során kölcsönhatásba lépnek egymással, a barikádok bűzét szinte késsel lehet vágni. A lényeg, hogy ne edződj hozzá. A megszokás ugyanis maga a halál. Még ha századszor történik is, úgy kell tekintened mindenre, mintha először szembesülnél vele. Nem számít, hányszor esett meg, az legyen az első.

Belátom, hogy ez valójában lehetetlen, mégis abszolút érvényű szabály.

Az ember azt hinné, hogy előbb-utóbb minden véget ér. A dolgok szétesnek és eltűnnek, újak pedig nem születnek. Az emberek meghalnak, az újszülöttek ki sem bújnak. Nem emlékszem, hogy akár egyetlen újszülöttet is láttam volna az itt eltöltött évek alatt. Mégis mindig kerülnek újak az eltűntek helyére. Vidékről és távoli kisvárosokból özönlenek be a holmijukkal megrakott kordé sulya alatt nyögve, vagy tönkrement, krákogó autókban, mindjük éhes, mindjük otthontalan. Amíg el nem lesik a városi módit, az újonnan jöttek könyvű prédát jelentenek. Sokuktól már az első estére kicsalják a pénzét. Van, aki nem létező lakásért fizet, másoktól soha be nem tölthető állásra csikarnak ki foglalót, megint mások olyan ennivalóra adják ki nehezen összekuporgatott pénzüket, ami egyszerű festett kartonpapír. És ezek csupán a leghétköznapibb trükkök. Ismerek egy férfit, aki azzal keresi a kenyerét, hogy a régi városháza előtt álldogál, és pénzt kér, valahányszor egy újonnan érkezett a toronyóra pillant. Ha amaz vitatkozni

kezd, a férfi cinkosa, aki zöldfülűnek tetteteti magát, eljátssza, hogy az órára néz és fizet, ezáltal az idegen azt hiszi, hogy bizony itt ez a bevett szokás. Nem is a szélhámosok léte a megdöbbentő, hanem hogy milyen könnyedén el tudják szedni az emberektől a pénzüket.

Akiknek van hol lakni, állandóan retteghetnek attól, hogy elveszítik. Az épületek zömének nincsen tulajdonosa, így bérlői jog sem létezik: nincs bérlet, nincs törvény, amire támaszkodj, ha valami beüt. Nem ritkaság, hogy az embert erőszakkal kilakoltatják, egyszerűen kihajítják az utcára. Rád tör egy galeri botokkal meg pisztolyokkal, és azt mondják, kifelé; hacsak nem hiszed, hogy elbírsz velük, nincs választásod. Itt ezt hívják lakásfoglalásnak, és kevesen akadnak a városban, akik egyszer-másszor ne vesztették volna el ily módon az otthonukat. De még ha szerencséd jóvoltából ezt el is kerülöd, sosem tudhatod, hogy mikor esel áldozatául a fantomháziurak egyikének. Ők a zsarolók, akik jószerével a város minden szögletét terrorizálják, az embert védelmi pénz fizetésére kényszerítik, csak hogy megmaradhasson a lakásában. Az épület tulajdonosaként tüntetik fel ma-

gukat, rászedik a bérlőket, és szinte sosem szegül szembe velük senki.

A hajléktalanok helyzetéből még ez a haladékegyelem is hiányzik. Üresedés mint olyan nem létezik. És ennek ellenére az ingatlanirodák, úgyahogy, de működnek. Naponta hirdetnek az újságban, álomlakásokkal próbálják irodáikba csábítani az embereket, és beszédni tőlük a közvetítői díjat. Immár mindenki átlát ezen, mégis sokan hajlandók az utolsó fillérjüket is beleölni ezekbe az üres ígéretekbe. Hajnalban már ott állnak az irodák előtt, türelmesen várakoznak a sorban, néha akár órákig is, csak hogy tíz percre leülhessenek egy ügynökkel, és képeket nézegethessenek árnyas utcákban álló házakról, kényelmes szobákról, szőnyeggel és puha bőrfotellal bútorozott lakásokról – békés képeket, amelyek felidézik a konyhából belibegő kávéillatot, a forró fürdő gőzét, az ablakpárkányon bókoló cserepes virágok élénk színét. Láthatóan senkit nem zavar, hogy ezek a képek jó tíz éve készültek.

Nagyon sokan visszaváltozunk gyermekké. Nem mintha akarnánk, érted, vagy mintha bárki is igazán tudatában lenne. Azonban amikor a remény

tovatűnik, amikor rádöbben, hogy a reménnyel egyetemben a remény lehetőségét is feladtad, elkezded a megürült teret álmokkal feltölteni, gyermeki gondolatmorzsákkal meg sztorikkal, amik mozgásban tartanak. Még a legedzettebbek is alig tudnak ennek megálljt parancsolni. Minden hűhó és előzmény nélkül abbahagyják, amit épp csinálnak, leülnek, és elkezdenek mesélni felgyülemlett vágyaikról. Az egyik kedvenc téma persze az evés. Gyakorta botlani olyan társaságokba, akik egy étkezést írnak le kínos pontossággal, a levestől és az előételektől indulva komótosan elverekszik maguk a desszertig, elidőznek minden zamaton és fűszeren, az összes különböző aromán és ízén, ennél az elkészítés módjára koncentrálnak, amannál magára az étel hatására, a nyelvet érő első benyomástól az egyre terjedő békességérzetig, ahogy az étel levándorol a torokban, és megérkezik a gyomorba. Ezek a beszélgetések néha órákig nyúlnak, a szabályok pedig igen szigorúak. Például tilos nevetni, valamint sosem szabad engedned felülkerekedni az éhséget. Semmi önkéntelen érzelmerkítérés, semmi sóhajtozás. Az könnyekhez vezetne, márpedig a könnyeknél gyorsabban semmi sem

rekeszt be egy ételbeszélgetést. A legjobb hatás érdekében hagynod kell, hogy az agyad belevesse magát a másik szájából kilebegő szavakba. Ha a szavak elnyelnek, képes leszel megfeledkezni saját éhségedről, és belépni abba, amit az emberek úgy hívnak: „a tápláló dicsfény arénája”. Egyesek odáig merészkednek, hogy azt állítják, ezeknek az ételbeszédnek valós tápértékük van – már persze ha a résztvevők megfelelően koncentrálnak, és egyformán vágynak arra, hogy higgyenek a szavakban.

Mindez a szellemek nyelvéhez tartozik. Számos egyéb beszéd típus létezik még ezen a nyelven. A legtöbb úgy kezdődik, hogy valaki azt mondja a másoknak: bárcsak. Ez a bárcsak vonatkozhat a világon bármire, amennyiben az kimeríti lehetetlenség fogalmát. Bárcsak sose nyugodna le a nap. Bárcsak sose fogyna ki a pénz a zsebemből. Bárcsak olyan lenne a város, mint régen. Érted, ugye? Abszurd és infantilis kívánságok, értelem és realitás híján. Az általános nézet szerint bármilyen rosszul mentek a dolgok tegnap, a mainál még az is jobb volt. Tegnapelőtt pedig még a tegnapi-nál is jobb volt. Minél visszább mész, annál gyönyörűbb és kívánatosabb lesz a világ. Reggelente

kievickélsz az álomból, és mindig valami rosszabbal szembesülsz, mint előző nap, de ha az elalvás előtti világról beszélsz, abba a hitbe tudod ringatni magad, hogy a mai nap csupán érzékcsalódás, csak annyira valóságos, mint az összes többi nap emléke, amit magadban hurcolsz.

Megértem, hogy az emberek miért játsszák ezt, de nekem nincs hozzá humorom. Én ugyan meg nem szólalok a szellemek nyelvén, és ha meghallok valakit így beszélni, továbbállok vagy befogom a fületem. Igen, megváltoztam. Emlékszel, milyen játékos kislány voltam. Nem tudtál betelni a történeteimmel, a kettőnk játékeréül kitalált világokkal. Rabul Ejtő Kastély, Búskomorság Földje, Elfeledett Szók Erdeje. Emlékszel? Imádtam hazudni neked, elhitetni veled a történeteimet, figyelni az elkomoruló arcodat, miközben vezettelek az egyik bizarr jelenettől a másikig. Aztán elárultam, hogy mindez kitaláció, te pedig elsírtad magad. Azt hiszem, a könnyeidet éppúgy szerettem, mint a mosolyodat. Igen, kicsit biztos gonosz voltam már akkor is, kis ruháskáimban, amiket anyám adott rám, a csontos és heges térdemmel,

a szórtelen gyermeki puncimmal. De te szeretted, nem igaz? Annyira szeretted, hogy majd'beleőrültél.

Most szintiszta józanész vagyok, hideg számítás. Nem akarok olyanná válni, mint ők. Látom, mit tesz velük a képzelgés, és én nem engedem, hogy velem ez történjen. A szellemembereket mindig álmukban éri a halál. Pár hónapig különös mosollyal járnak-kelnek, a másság természetfölötti izzásába burkolózva, mintha máris kezdenének eltűnni. A jelek félreérthetetlenek, még az óva intő utalások is: az arcon szétfutó pír, a szokottnál tágabb szem, a kábult csoszogás, az altest orrfacsaró szelei. Azért ez valószínűleg boldog halál. Ezt készséggel elismerem. Néha szinte irigylem őket. De végül sosem hagyom magam. És nem is fogom. Kitartok, amíg csak bírok, még ha belehalok is.

Van sokkal drámaibb halál. Például a Futóké, egy szektaszerűségé, akik mindent beleadva rohannak az utcákon, karjukkal hadonásznak maguk körül, csépelik a levegőt, és közben teli tüdőből üvöltenek. Többnyire csoportosan közlekednek: hantan, tízen vagy tizenketten száguldanak az utcán,

sosem állnak meg, bármi kerüljön is az útjukba, rohannak és rohannak, amíg össze nem rognak a kimerültségtől. A cél a lehető leggyorsabban meghalni, addig hajtani magadat, hogy a szíved már ne bírja tovább. A Futók szerint nincs olyan ember, akinek lenne bátorsága ezt egyedül véghezvinni. Azzal, hogy együtt rohannak, a csoport tagjai sodorják, üvöltéseikkel bátorítják, önkívületi iramőrületbe pörgetik egymást. Ebben áll a dolog iróniája. Ha futva akarsz öngyilkos lenni, először is jó futóvá kell edzened magad. Különben nem lenne erőd elég messzire jutni. A Futók fáradtságos előkészületek után indulnak a sorsukkal való találkozóra, és ha az odavezető úton fel is buknak, tudják, hogyan szedjék össze magukat azonnal, és hogyan folytassák. Felteszem, ez már egyfajta vallás. Számos irodájuk található szerte a városban – a kilenc népszámlálási zóna mindegyikében egy –, és ha csatlakozni akarsz, meg kell felelned egy erőpróbáló beavatási szertartáson: visszartartani a lélegzetet víz alatt, böjtölni, a tenyeredet gyertyalángba tartani, hét napig senkihez sem szólni. Aztán ha felvettek, tartanod kell magad a csoportszabályzathoz. Ez magában foglal hat-

tizenkét hónapnyi közösségi életet, szigorú gyakorlás- és edzőközpontú időbeosztást, valamint a folyamatosan csökkenő étrendet. Mire a tag készen áll a halálfutásra, egyszerre éri el az erőnléte csúcs- és mélypontját. Elméletileg végtelenségig képes futni, ugyanakkor teste már felélte az összes tartalékát. Ez a kombináció eredményezi a kívánt hatást. A kijelölt nap reggelén felkerekedsz a társaiddal, és futsz, amíg meg nem szabadulsz a testedtől, futsz és üvöltesz, amíg túl nem csordulsz önmagadon. Végül aztán a lelked kicsusszan a szabadságba, tested a földre hull, és halott vagy. A Futók azzal reklámozzák magukat, hogy módszerük hatékonysága kilencven százalék feletti – vagyis szinte soha senki esetében sem kerül sor második halálfutásra.

A magányos halál sokkal gyakoribb, mindazonáltal ez is átalakult egyfajta nyilvános szertartássá. Az emberek a legmagasabb helyekre is képesek felmászni, csak hogy leugorjanak. Az Utolsó Ug-rás, így nevezik, és be kell vallanom, van abban valami izgató, ha végignézel egy ilyet, valami, ami mintha a szabadság egy teljesen új dimenzióját nyitná meg benned: látod a tető peremén egyen-

súlyozó testet, aztán az elkerülhetetlen pillanatnyi habozás, mintha ki akarná élvezni ezeket az utolsó másodperceket, és ahogy neked is az egész életed gombóccá gyűlik a torkodban, majd hirtelen (mert sosem lehetsz biztos benne, hogy megtörténik) a test belevetődik a levegőbe, és az utcán ér földet. Csak hallanád az eszeveszett üdvrivalgást, és látnád az izgatottságukat; elképednél a tömeg lelkesedésén. Mintha a látvány brutalitása és szépsége kiszakítaná őket önmagukból, elfeledtetné velük saját nyomorult életüket. Az Utolsó Ugrás mindenki számára érthető, egybevág mindenki belső vágyával: halál egyetlen villanásban, önmagunk eltörlése egyetlen rövid és dicsőséges pillanat alatt. Néha arra gondolok, hogy a halál az egyetlen, ami iránt még érzünk valamit. A nekünk rendelt művészi forma, önmagunk kifejezésének egyetlen módja.

De azért itt vagyunk mi is, akik valahogy eléledgelünk. Ugyanis a halál is az élet forrásává vált. Amikor ennyien töprengenek azon, hogyan vesznek véget mindennek, amikor ennyien meditálnak a világ elhagyásának módozatain, képzelheted, milyen könnyen hasznot lehet húzni belőle.